

UNIwersytet Opolski
Instytut Nauk Pedagogicznych

Beata Górnicka

**Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej
– wybrane zagadnienia**

Podręcznik akademicki

OPOLE 2015

Spis treści

Wprowadzenie	11
--------------------	----

Część I.

Teoretyczne aspekty metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej

Rozdział 1. Teoretyczne i prawne podstawy działalności opiekuńczo-wychowawczej	19
1.1. Działalność opiekuńczo-wychowawcza wobec dzieci i młodzieży – rys historyczny i współczesne tendencje rozwoju	19
1.2. Regulacje prawne systemu opieki i wychowania w Polsce	32
1.3. Opieka i wychowanie jako kluczowe kategorie w działalności opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci i młodzieży – wzajemne zależności	38
1.4. Twierdzenia i dyrektywy w pracy opiekuńczo- -wychowawczej	49
Blok kontrolno-sprawdzający	55
Zalecana literatura	55
Rozdział 2. Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej	57
2.1. Definicje i funkcje metodyki pracy opiekuńczo- -wychowawczej	57
2.2. Zadania metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej	67
2.3. Obszary zainteresowań metodyki pracy opiekuńczo- -wychowawczej	72
2.4. Instytucjonalne formy opieki i wychowania	91
Blok kontrolno-sprawdzający	99
Zalecana literatura	100

Rozdział 3. Zasady, metody i formy	
pracy opiekuńczo-wychowawczej	103
3.1. Działalność opiekuńczo-wychowawcza jako cykl działania celowościowego (zorganizowanego)	103
3.2. Zasady działalności opiekuńczo-wychowawczej	105
3.3. Metody pracy opiekuńczo-wychowawczej	113
3.4. Formy działalności opiekuńczo-wychowawczej	135
Blok kontrolno-sprawdzający	139
Zalecana literatura	140

Część II.

Wybrane praktyczne obszary metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej

Rozdział 4. Organizacja pracy	
w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	145
4.1. Wspólne i odrębne aspekty funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych	145
4.2. Warsztat pracy opiekuna-wychowawcy	150
4.3. Planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej	154
4.4. Zajęcia organizowane w placówkach – wybrane przykłady	158
Blok kontrolno-sprawdzający	171
Zalecana literatura	172

Rozdział 5. Podopieczny-wychowanek	
w placówce opiekuńczo-wychowawczej	175
5.1. Poznawanie wychowanków i diagnoza ich sytuacji wychowawczej	175
5.2. Tworzenie grup wychowawczych i organizacja życia w grupie	185
5.3. Problematyka specjalnych potrzeb edukacyjnych w pracy opiekuńczo-wychowawczej	191
5.4. Proces usamodzielnienia wychowanków placówek	195
Blok kontrolno-sprawdzający	203
Zalecana literatura	204

Rozdział 6. Opiekun-wychowawca	
w placówce opiekuńczo-wychowawczej	207
6.1. Kompetencje opiekuna-wychowawcy	207

6.2. Rola opiekuna-wychowawcy w życiu podopiecznego- -wychowanka	213
6.3. Współpraca opiekuna-wychowawcy z rodziną podopiecznego-wychowanka i środowiskiem	218
6.4. Problematyka wypalenia zawodowego opiekuna- -wychowawcy – zagrożenia i profilaktyka	224
Blok kontrolno-sprawdzający	229
Zalecana literatura	230

Część III.

Wybrane egzemplifikacje warsztatu pracy opiekuna-wychowawcy

Rozdział 7. Wybrane elementy warsztatu pracy opiekuna-wychowawcy	235
7.1. Statut placówki opiekuńczo-wychowawczej	235
7.2. Plan pracy opiekuńczo-wychowawczej	236
7.3. Ocena sytuacji rodzinnej i szkolnej wychowanka	239
7.4. Indywidualny plan usamodzielnienia wychowanka	243
Rozdział 8. Tworzenie warsztatu pracy przez studenta przygotowującego się do roli opiekuna-wychowawcy . .	247
8.1. Treści przedmiotu metodyka pracy opiekuńczo- -wychowawczej	247
8.2. „Teczka posagowa” studenta pedagogiki opiekuńczo- -wychowawczej	250
8.2.1. Poznawanie sytuacji społecznej w grupie wychowawczej	251
8.2.2. Rozkład dnia w placówce opiekuńczo- -wychowawczej	257
8.2.3. Kontrakt w grupie wychowawczej	260
8.2.4. Scenariusze zajęć	261
8.2.5. Czasopisma o problematyce opiekuńczo- -wychowawczej	272
8.2.6. Wykaz wybranych obowiązujących aktów prawnych regulujących kwestie opieki i wychowania	274
Podsumowanie	277
Bibliografia	279